

Kjak

Zakarias Wang

Er danski stuðulin til Føroya lógligur?

Ein og hvør, sum brúkar síni eygu at hyggja við, dugur at síggja, at vit ikki hava rætt til at fáa blokk úr Danmørk.

Men ein spurningur, sum lítið hevur verið frammi, er um Danmørk hevur rætt til at veita okkum stuðul.

Vanliga verður ført fram, at skipanin í Danmørk er so, at fólkatingið hevur vald til at áleggja skattir og at geva stjórnini heimild til at nýta skattainntøkuna.

Tær upphæddir, sum eru játtadar til Føroya, eru samtyktar av fólkatinginum. Kann tað so hugsast, at nakað ólógligt er í hesum?

Eftir reglunum í statsrættinum kann einki skeivt vera.

Men yvir statsrættinum hava vit altjóðarættin. Eftir seinna heimsbardaga vórðu týsku leiðararnir dømdir fyri at hava forbrotið seg móti altjóðarættinum við at fara í kriggj og leggja upp í innanríkisviðurskiptini hjá øðrum tjóðum. Harvið breyt Týskland altjóða sáttmálar, sum tað sjálvt hevði góðkent, sjálvt um samtyrtirnar vóru lógligar eftir týskum rætti.

Fyri at ein avgerð, eitt ríki tekur, skal vera lóglig, krevst tí eisini, at hon ikki er forboðin í altjóða sáttmála, sum hetta ríki hevur góðkent.

Í sambandinum við Føroyar er vansurin hjá Danmørk, at viðurskiptini millum Føroya og Danmørk eru ásett við einum sambandsáttmála millum tvey fullvalda ríki. Reglurnar í hesum sáttmála eru altjóðarættarligar. Verður ikki farið fram í

samskiptinum millum partarnar sambært hesum sáttmála, so er talan um brot á einum altjóða sáttmála.

Er so nakað í sambandssáttmálanum, sum forðar fyri at Danmørk stuðlar Føroyum figgjarliga?

Ja, so er.

Í sáttmálanum verður nevnlíga ásett, at báðir partar, hóast teir eru saman um kriggj og frið, hvør í sínum lagi stýra sínum egnu viðurskiptum uttan uppílegging frá hinum partinum. Tað verður beinleiðis forboðið at annar parturin á nakran hátt skal royna at ávirka innanlands viðurskipti hjá hinum.

Men tá annar parturin so kemur við figgjarjættanum til hin partin, er talan um uppílegging. Her verður ein munandi partur av figgjarlógini figgjaður. Tað ger tað lættari at stýra hjá teimum, sum taka móti stuðlinum. Teir kunnu geva almennar pengar út uttan at taka teir inn í skatti. Teir kunnu eisini gera av, hvør ið skal sleppa lagaliga í skatti. Teir kunnu eitt nú siga, at tey fátæku skulu gjalda nógvan skatt, meðan tey ríku sleppa undan skattinum, tí hann verður figgjaður av stuðlinum uttanifrá.

Hetta er uppílegging í viðurskiptini hjá hinum sáttmálapartinum, og tað er hetta, sum sambandssáttmálin forbjóðar.

Tað er tí, at danskur stuðul til Føroya er ólógligur, hvør einasta króna av honum!

Hans Pauli Strøm, javnaðarmaður

Flatskatturin - eitt frontalálop á norðurlendsku samhaldsføstu velferðarhugsjónina

Flatskattalættin hjá BADH-samgonguni er tann mest ókristiliga asosiala politiska ætlanin, sum higartil hevur sæð dagsins ljós.

Tað er jú aðalhugsjónin hjá Fólkaflokkinum, at samfelagsligur framburður kemur av at fjálga um ríkmannastættina og at eggja til egoismu og sjálvsøkni. Tí er tað eisini eitt aðalmál hjá Fólkaflokkinum at sindra tað samhaldsføstu hugsjónina, sum er aðaleyðkenni fyri norðurlenska velferðar-samfelagið.

Men hvussu tað eydnaist Fólkaflokkinum fáa tann fyrrverandi sosialliberala Sambandsflokkinn at venda norðurlendsku velferðarhugsjónini bakið – henda hugsjónin sum t.d. Lisbeth L. Petersen var ein lýsandi talskvinna fyri - og fara upp í høgraradikala harkaliðið hjá Jørgen Niclasen, er mær ein gáta.

Hinvegin undrar tað

meg onki, at Jenis av Rana og allar hansara sosialu og bíbilsku lótir eru til sølu fyri einhvønn prís, bara fyri at fáa eina slintru av maktini í sín lut.

Myndin niðanfyrir skal lesast soleiðis:

- Á vatnrættu botnstrikuni, frá vinstru til høgru, síggjast inntøkubólkarnir. Fyrst tey sum tjena upp til 60.000 um árið. So tey sum tjena 60-100.000 kr, síðani 100-150.000 osv. Og longest til høgru miljonernir, tey sum tjena 900.000-1.000.000 kr. osv.

- Ljósu stabbarnir vísa hvussu nógvir persónligir skattgjaldarar eru í teim ymiskum inntøkubólkunum. T.d. at tað eru 4.157 persónar við eini skattskyldugari inntøku millum 150-200.000 kr.. Og sum tað sæst longest til høgru, at tað eru 191 persónar, ið tjena meir enn 1 mió.

- Myrku stabbarnir vísa so, hvussu skattalættin hjá BADH-samgonguni er býttur millum inntøkubólkarnar. T.d. sum tað sæst av fjórða stabb-anum, at teir 4.157 persónarnar, sum hava eina ársinntøku millum 150-200.000, fara at fáa í miðal 63 kr. um mánaðin í skattalætta – meðan tað av næstsíðsta stappa sæst, at teir 77 persónarnir, sum hava skattskylduga inntøku millum 900.000 og 1 mió.kr., fara at fáa ein skattalætta í miðal uppá 6.922 kr. um mánaðin.

Tey á ovastu rókum fáa 100 ferðir størri skattalætta enn tey á niðastu rókum

Hyggja vit fyrst at inntøku-býtinum, so hava 76% av øllum skattgjaldarunum eina ársinntøku niðan fyri 300.000 kr., meðan 13% hava eina ársinntøku millum 300

og 400.000 kr., og so eru tað 11%, ið hava eina ársinntøku oman fyri 400.000 kr. um árið.

Í myndini sæst hvussu flatskattalættin hjá BADH er býttur millum ymiskum inntøkubólkarnar í samfelagnum. Her gongur sjón fyri søgn, at nógv tann størsta fjøldin – heili 76% av øllum skattgjaldarunum – fáa onki burtur úr flatskattalætthanum.

Men jú longur upp man kemur á inntøkustigan, jú longur upp man kemur á ovastu røkurnar - jú meira fær man í skattalætta: T.d. fáa teir 95 skattgjaldararnar, sum hava eina ársinntøku uppá 800-900.000 kr, í miðal 6.333 kr. um mánaðin í skattalætta. Tað er 100 ferðir so nógv sum tær 63 kr., ið teir 4.157 skattgjaldararnar fáa, ið hava eina ársinntøku millum 150-200.000 kr.

Meira ókristiligt kann tað ikki gerast.

